



Francesc M. Rotger

Hi ha sempre pel·lícules a la nostra cartellera que parlen de la guerra, de la violència, de la mort? O és que ens fixem més ara, que hem estat vivint (com sempre; però ara una mica més de prop) temps de mort, de violència, de guerra? La batalla de Salamina es produí els darrers dies de setembre de l'any 480 abans de Jesucrist i els vaixells grecs derrotaren la flota persa, que era numèricament molt superior. Han passat vint-i-cinc segles i sembla que encara orientals i occidentals utilitzem la guerra com a manera de no resoldre els nostres conflictes; guerra, mai més (per cert: la democràcia no la inventaren els Estats Units d'Amèrica, la inventaren els grecs d'abans de Crist).

Es evident que *Soldados de Salamina* no s'ambienta a la Grècia de fa dos mil cinc-cents anys; encara que David Trueba, al programa *Silenci?* de Televisió de Catalunya, aturat a un dels màgics ponts damunt el riu Onyar, es trobés amb un grup de turistes grecs i aprofités per comentar-les (en anglès, naturalment) que la seva

pel·lícula es diu *Soldiers of Salamina*, per allò de la seva familiaritat (la dels turistes) amb el lloc geogràfic. *Soldados de Salamina*, que jo crec que es troba a l'alçada de les expectacions que havia aixecades (és una pel·lícula commovedora; com és commovedora la novel·la de Javier Cercas en la qual s'ha inspirada), és sabut que se situa a la nostra Guerra Civil: viatjant entre aquell temps i l'actual, se centra a un episodi concret, la suposada fugida de l'escriptor i líder falangista Rafael Sánchez Mazas del seu afusellament; però em sembla que constitueix, al mateix temps, una lúcida aproximació a aquella bogeria. *Soldados de Salamina* no pretén contar la Guerra Civil i en canvi (tal volta perquè, aquestes setmanes, l'hem vista, també, dins un context temporal molt concret, d'una altra guerra) ens fa situar-nos dins l'absurd d'aquella barbaritat. El soldat que no dispara Sánchez Mazas al bosc, el mateix soldat cantant *Suspiros de España* sota la pluja, són dues imatges molt belles i també són dues metàfores; els cossos morts dins el fang són la gue-

rra real, l'espantosa realitat de qual-sevol guerra (afegeix que Girona, escenari del rodatge, és una ciutat excepcional; i a més, amb una Filmoteca i un Museu del Cinema).

Si a *Soldados de Salamina* hi ha aspectes documentals (la inserció d'imatges d'arxiu, la presència d'antics companys d'aventura de Sánchez Mazas que s'interpreten a sí mateixos), *Bowling for Columbine* constitueix (afortunadament) un dels casos, excepcionals, en els quals una pel·lícula que no és de ficció aconsegueix una important resposta de públic. ¿Per què, es pregunta Michael Moore, tantes persones moren per armes de foc als Estats Units, quan la seva història no és més sagnant que la d'altres països? Ell diu que la culpa és de la por. Només el resum en dibuixos animats que ens presenta de la història del seu país (la por als indis, la por als negres...) ja ens fa pensar. El mateix Michael Moore va fer història, el passat 23 de març, a la mateixa cerimònia a la qual una pel·lícula de guerra (*El pianista*) guanyà tres Oscars. ■

Bowling for Columbine.

